

SAMMANFATTNING:

De lokalanställda tolkar som arbetat för de svenska styrkorna i Afghanistan riskerar att stå utan beskydd efter 2014, när trupperna drar sig tillbaka. Hotbilden mot dem är överhängande. Flera har redan mördats av talibanerna. Medan andra ISAF-länder

har utarbetat särskilda asylprogram för att ta hand om sina tolkar har den svenska regeringen skjutit problemet ifrån sig. Tolknarnas arbete är oundgängligt för de svenska trupperna. Därför är det av stor vikt att Sverige försäkras om att de överlever

efter de svenska truppernas tillbakadragande. Ett särskilt asylprogram för tolkar är ett sätt hantera situationen. Ett sådant kan komma att kräva en lagändring men motiveras av att Sverige bör ta sitt moraliska ansvar.

Tolkarna lämnas åt talibanerna Sverige behöver ta sitt ansvar

AV: SIRI STEIJER OCH STEFAN OLSSON

Inledning

När ISAF drar sig ur Afghanistan 2014 riskerar de lokalanställda tolkar som arbetat för trupperna att stå utan beskydd. Talibanerna ser tolkarna som förrädare och redan nu har flera av dem mördats. Andra ISAF-länder har därför utarbetat särskilda asylprogram för att ta hand om sina tolkar. Den svenska regeringen har dock hittills skjutit problemet ifrån sig.

Syftet med denna rapport är att visa hur problemet med tolkarna ser ut och att ge förslag på en acceptabel lösning. Rapporten visar att tolkarna löper mycket stor risk att dödas om de lämnas kvar i landet och att tolknarnas arbete är och har varit oundgängligt för de svenska trupperna, samt att de utsätter sig för livsfara under sitt arbete. Vidare ger rapporten också en sammanfattning av vad lagen säger

om asylsökande och vilka problem detta medför för de tolkar som nu kan komma att söka skydd i Sverige.

Bakgrund

Enligt de nu gällande planerna för ISAF ska all stridande trupp ha lämnat Afghanistan under 2014. Ansvaret för säkerheten ska då vara överlämnat till de inhemska afghanska säkerhetsstyrkorna, den nationella armén och polisen. Förhandlingar mellan Afghanistan och USA pågår för närvarande om ytterligare militärt stöd kommer att behövas efter detta årtal. Men klart är att ISAF:s stridande förband inte kommer att vara kvar.

Talibanrörelsen har under de senaste två åren trängts tillbaka, men är inte slagen. Den är starkast i de södra provinserna, men opererar i hela landet, även i Balkhprovinserna i norra

delen av landet där de svenska trupperna är stationerade.

Kriget i Afghanistan kommer således inte att vara slut till 2014 utan kommer att ändra karaktär där de främsta parterna kommer att vara de afghanska säkerhetsstyrkorna och talibanerna. Utgången av detta krig är ovisst och beror på säkerhetsstyrkornas kvalitet och motivation samt om en fredsprocess med talibanerna kan inledas. Ännu är det oklart om de afghanska styrkorna är starka nog att föra kriget vidare på egen hand och det pågår inte heller några fredssamtal. Det kan alltså inte uteslutas att den allmänna säkerhetssituationen i Afghanistan försämras efter 2014, även när det gäller de norra provinserna.¹

¹ Crisis Group (2012), s. 16; Giustozzi, Antonio and Reuter, Christoph (2011).

Tjugofyra tolkar sökte asyl

Flera av de tolkar som arbetar för Sverige är övertygade om att de kommer att bli dödade när ISAF drar sig tillbaka. I mitten av juli 2012 lämnade tjugofyra av dem in en asylansökan till ambassadkontoret på den svenska basen i Mazar-e-Sharif. I brevet väddar de om att inte "lämnas till vårt öde och en ofrånkomlig massaker".²

En kopia av skrivelsen skickades till Migrationsverket, som skickade tillbaka den med kommentaren att det inte har befogenhet att behandla brevet som en asylansökan.

Enligt Fredrik Bengtsson, presschef på Migrationsverket, var anledningen att en ansökan måste göras i Sverige för att kunna behandlas. Dessutom måste var och en söka individuellt och inte för en framtida, eventuell situation. "Om inte regeringen väljer att bevilja ett undantag för de afghanska tolkarna, måste de söka asyl på samma vis som alla andra" säger han.³

Men hittills har regeringens position varit att inte vilja göra något undantag: "Jag tycker att det skulle vara helt orimligt om en person som varit anställd av svenska staten fick en förmånligare behandling än en person som inte varit det", förklarade migrationsminister Tobias Billström

efter att ansökan hade inkommit till ambassaden.⁴

Tolkarnas militära betydelse

Tolkarnas arbete är oumbärligt för den svenska armén. Samtidigt som de översätter mellan engelska, dari och pashto håller de reda på detaljer som tider, platser, namn, kontakter, telefonnummer och så vidare. Dessutom har de insikter i kulturella aspekter som den svenska armén inte har. De vet hur man ska bete sig för att inte väcka anstöt och de kan känna av stämningen i byarna.

Nyhetsarkivet på försvarsmaktens hemsida visar exempel på detta. Den 13 augusti 2012 är ett inlägg publicerat under rubriken "På uppdrag i oroliga Chintal-området".⁵ I texten beskrivs hur en tolk varnar för att motståndsmännen antagligen finns i närheten. I ett annat, från april samma år, hjälper en tolk mentorn Frida Holm att ta anteckningar under en lektion på signalskolan i Kabul. Det är en av afghanska arméns centrala utbildningsenheter och enligt texten ska mentorn hjälpa till att förbättra undervisningen.⁶

Ytterligare ett exempel på tolkarnas arbete finns i ett inlägg från juli 2011, under rubriken "Svenska och afghanska officerare strider tillsam-

mans". I inlägget beskrivs hur svenska och afghanska officerare med hjälp av två tolkar kommunicerar för att hitta talibanernas gömda vapen och vägbomber.⁷

Överstelöjtnant Pär Dahlbom, ställföreträdande chef för insatsstabens genomförandeavdelning, understryker också vikten av tolkarnas arbete. "Idag är vi helt beroende av tolkarna. Utan dem kan vi inte ta del av information, vi har med en tolk i all mötesverksamhet", säger han.⁸

"Idag är vi helt beroende av tolkarna. Utan dem kan vi inte ta del av information, vi har med en tolk i all mötesverksamhet."

Tolkarna ständigt hotade

Det är ingen tvekan om att tolkarna i sitt arbete för svensk militär utsätts för livsfara. Även detta bekräftas i försvarsmaktens nyhetsarkiv. Den 3 juli 2012 publicerades ett inlägg under rubriken "Det är på riktigt nu! De skjuter på oss".

Jag och den afghanska tolken sitter nere i buken på pansarfordonet. När jag tittar upp mot skytteluckan står soldaterna och söker av området fokuserat. Trots fortsatt eldgiv-

2 Political Asylum Application from: Interpreters of Camp Northern Lights (CNL 2012).

3 Bengtsson, Fredrik. Intervju 2013-01-09.

4 Svenska Dagbladet (2012).

5 Försvarsmakten (2012).

6 Försvarsmakten (2012).

7 Försvarsmakten (2011).

8 Dahlbom, Pär. Intervju 2013-01-07.

ning med både raketprojektiler och finkalibrig ammunition mot oss och de andra ISAF-militärerna (International Security Assistance Force), behåller de lugnet...⁹

En av dem som kan vittna om tolkarnas utsatthet är Peder Sunna. Han har varit i Afghanistan två gånger. 2007 åkte han ned som plutonchef för jägarplutonen. 2010 var han ställföreträdande kompanichef för skyttekompaniet med en fast bas i en av de talibaninfluerade byarna.

Han berättar att tolkarna i vissa byar måste ha en själ över ansiktet för att inte röja sin identitet. "Skulle någon där känna igen dem och ta ett foto på dem är det kört", säger han. I de pashtunska byarna är det värst. De är i större utsträckning än andra byar lojala med talibanerna, även om det inte alltid är frivilligt. Där har de svenska trupperna svårt att rekrytera tolkar, vilket gör arbetet betydligt svårare än vad det hade varit annars.

Tolkarna kommer således från andra delar av landet och de blir livrädda när de får höra att ett uppdrag ska göras i en fientlig by. Peder Sunna brukade därför aldrig berätta var de skulle förrän de satt i bilen på väg. "När tolkarna väl fick veta blev de ofta helt svettiga och började ta på sig extra skyddsutrustning", berättar han.¹⁰

Hittills har två av de tolkar som arbetat för Sverige fått sätta livet till. Den 11 november 2009 dog Hamid Hussaini i en attack mot de svenska styrkorna.¹¹ Den 7 februari 2010 dödades Shahab Ansari tillsammans med två svenska officerare i ett eldöverfall under ett patrulluppdrag utanför Mazar-e-Sharif.¹²

Peder Sunna förstår tolkarnas rädsla för att lämnas kvar i landet när ISAF drar sig tillbaka. Han berättar att det förekommer rena avrättningar av personer som bara hjälpt de svenska trupperna under en kort period. "En byggherre som hjälpt oss under ett projekt hann bara ett par kilometer utanför det område vi beskyddar, innan han blev prejad av vägen och skjuten i huvudet", säger han.¹³

I maj 2010 gick talibanerna ut och sa att de hade kidnappat och dödat fyra av ISAF:s tolkar. The New York Times skriver att talibanerna fann dem "guilty of working as informers for foreign forces" och därför avrättade dem.¹⁴ I augusti 2012 dödades sju afghaner, enligt Agence France-Presse för att de arbetat med ISAF.¹⁵ Den 14 november 2012 drogs två tolkar ur sin bil på väg till sina arbeten i Kabul, och sköts i huvudet av talibaner.¹⁶

11 Försvarsmakten (2010).

12 Åtgärder med anledning av Försvarsmakten undersökningskommission (2010).

13 Sunna, Peder. Intervju 2013-01-09.

14 The New York Times (2010).

15 The Australian (2012).

16 Al Arabiya news (2012).

"Varför värnar inte Sverige om våra liv?"

Hamidullah Arman har i sex år arbetat som tolk åt de svenska styrkorna i Mazar-e-Sharif. Idag är han även mediekoordinator. Det innebär att han, förutom att han tolkar för trupperna ute i byarna, även tolkar officiella möten och presskonferenser.

"Vi tolkar vet att vi kommer att bli det första målet för extremister, talibaner, rebeller och mullor som inte är nöjda med vårt samarbete", säger han. "En mulla som tidigare arbetade i vår moské hotade min pappa för att jag arbetar med ISAF. Jag utsätter hela min familj för fara, mamma är jätterädd för att bli dödad av talibanerna på grund av mitt arbete".

Arman berättar att många afghaner är glada för samarbetet med ISAF och tror att trupperna är här för att hjälpa dem. Men flera andra ser dem som onda ockupanter. "De hatar oss tolkar djupt för vårt arbete med ISAF och de kommer att leta efter möjligheter till att straffa oss. Jag har många gånger varit i de osäkra byarna väster om Mazar-e-Sharif, så de känner mycket väl igen mig. Och jag är säker på att talibanerna vet exakt vem jag är och vad jag gör".

Bybornas lojalitet till talibanerna beror mest på pengar, berättar han. Eftersom människor är så fattiga och inte har något arbete är de desperata. "För inte länge sedan var det en man som placerade en bomb på vägen så att

9 Försvarsmakten (2012).

10 Sunna, Peder. Intervju 2013-01-09.

20 människor dog. Talibanerna hade lockat honom med tio dollar”, berättar Arman. ”Undrar vad priset kommer vara på våra huvuden?”

Han berättar att han mottagit många anonyma hot via telefon. I februari 2011 kände han sig så hotad att han lämnade Afghanistan för att söka asyl i Sverige.

Men när han kom fram till Sverige gav Migrationsverket honom beskedet att han måste söka asyl i Tyskland, eftersom han landat där först. Eftersom hans visumperiod höll på att gå ut valde han att återvända hem till Afghanistan, för att inte förstöra framtida chanser att söka asyl genom att bryta några regler.

Arman var den som sedan skrev brevet med en asylansökan för de tjugofyra tolkarna som arbetat för Sverige. Han berättar att de aldrig fick ett formellt svar på sin ansökan. Det var journalister som till sist talade om för dem att Migrationsverket inte kunde behandla deras ansökan. ”Jag förstår inte, säger han. USA, Kanada, Nya Zeeland, Frankrike och andra ISAF-länder har erbjudit sina tolkar hjälp. Varför värnar inte Sverige om våra liv?”¹⁷

Tjugofemåriga Noor Ahmad arbetar som tolk åt de svenska styrkorna sedan 2010. Han är rädd, säger han. ISAF är hatat, liksom de afghaner som jobbar med dem. ”Det vore livsfarligt att säga att jag jobbar för ISAF när

jag är ensam ute bland folk”, säger han. Blir Ahmad kvar i Afghanistan när ISAF lämnar landet är han övertygad om att både han och hans familj kommer att bli dödade. Den afghanska regeringen kommer inte att kunna beskydda honom. ”Till att börja med är den korrupt, men även om den ville erbjuda hjälp vore det svårt rent praktiskt”, säger han. ”Ingen kommer att betala för livvakter som följer mig och min familj överallt”.

Skälet till att han vill komma till Sverige är att han vill bo i ett lugnt område där hans familj kan vara trygg. ”Jag vill att mina barn ska få leva”, säger han.¹⁸

Karin Eriksson var pressofficer från november 2011 till juni 2012 på den svenska basen i Mazar-e-Sharif och hon arbetade bland annat med Hamidullah Arman.

Enligt henne finns det tydliga hotbilder mot de afghaner som hjälpt västerlänningar och särskilt för dem som arbetat med militären. Och det handlar inte bara om själva samröret. Har tolkarna anammat delar av den västerländska kulturen kan de ligga illa till även på grund av det, säger hon.

Enligt Eriksson är det svårt för västerlänningar att bedöma hotbilden mot en enskild afghansk tolk. ”Det finns maktstrukturer som inte vi har någon insyn i och inte kan förstå. Det afghanska samhället består av många mäktiga familjer och nätverk. Bero-

ende på om och var tolkarna har sin lojalitet ser hotbilden olika ut”, säger hon. ”Hotbilden kan därmed vara mindre än vad den framstår som. Men den kan också vara mycket värre än vad västerlänningar förstår”. Enligt Eriksson borde Sverige visa stor tacksamheten för den ovärderliga hjälp som man har fått av tolkarna. Oavsett hur den individuella hotbilden ser ut för var och en av dem, så borde det vara en starkt vägande faktor för att ge dem en speciallösning för asyl” säger hon.¹⁹

Även Peder Sunna tycker att Sverige har ett moraliskt ansvar för att ta emot tolkarna. ”Vi måste kunna ta emot personer som varit avgörande för vårt arbete i Afghanistan. Dessutom måste vi ta emot deras familjer. För talibanerna reda på var tolkarna kommer ifrån tar de deras anhöriga. Vi har inte råd att lämna dem utan skydd, särskilt inte om vi ska jobba vidare i landet. Vem vill ställa upp för oss då?” undrar Sunna. Han tycker också att man kan urskilja tolkarna från andra lokalanställda. ”Tolkarna utför ett mycket mer riskfyllt arbete, som inte kan utföras av någon annan”.²⁰

Överstelöjtnant Pär Dahlbom instämmer i detta, men understryker samtidigt att försvaret inte kan göra någonting för att hjälpa tolkarna i asylprocessen. ”Detta är ingen fråga som Försvarsmakten kan fatta beslut

17 Arman, Hamidullah. Intervju 2013-01-11.

18 Ahmad, Noor. Intervju 2013-01-20.

19 Eriksson, Karin. Intervju 2013-01-20.

20 Sunna, Peder. Intervju 2013-01-09.

i, utan den måste hanteras på politisk nivå”, säger han.²¹

Torvald Åkesson, generalsekreterare för Biståndsorganisationen Svenska Afghanistankommittén, säger att det svenska försvaret och Sverige borde ta sitt moraliska ansvar som arbetsgivare. Men frågan om tolkarnas rätt till asyl är ingenting som organisationen kommer att ta strid för. Även han hänvisar ärendet till regeringen.²²

Hur har andra länder gjort?

Alla länder som deltagit i ISAF står inför samma problematik med tolkarna och många gör insatser för att ta sitt ansvar. Nya Zeeland har erbjudit flera av sina tolkar med familjer visum, alternativt tre årslöner för att kunna flytta till en annan ort i Afghanistan. USA och Kanada har särskilda visa-program för de tolkar som arbetat för deras trupper.

På den amerikanska regeringens hemsida listas de regler som gäller för att kunna ansöka till landets specialprogram. Tolken måste vara medborgare i Afghanistan och ha jobbat direkt med de amerikanska trupperna under minst tolv månader. Dessutom ska denne ha en skriven rekommendation från en överordnad militär.²³

I Kanada har man ett specialprogram öppet för tolkarna under en begränsad tid. Det har inte varit en

helt smärtfri process; trots att tolkarna gavs ett löfte om medborgarskap efter tolv månaders tjänstgöring för den kanadensiska armén, avlogs flera ansökningar under specialprogrammet. Detta på grund av ett krav om att tolkarna skulle kunna påvisa en ”extraordinär och individuell risk och allvarlig skada”.

”Vi har inte råd att lämna dem här utan skydd, särskilt inte om vi ska jobba vidare i landet. Vem vill ställa upp för oss då?”

Efter påtryckningar från det kanadensiska försvaret, kanadensisk media och allmänheten, gav premiärminister Stephen Harper order om att ompröva ansökningarna. Denna gång utan särskilda krav.²⁴ I dagsläget har Kanada beviljat cirka 800 ansökningar.²⁵

I Frankrike har man bestämt sig för att dubbla antalet tolkar som får asyl efter ett beslut av landets president Francois Hollande. Enligt tidningen Le Monde kommer landet att bevilja 170 tolkar asyl. Även Tyskland och Norge tittar på lösningar för att ta emot sina tolkar.²⁶

Vad säger lagen?

De svenska asyreglerna är mycket komplicerade och underlättar på intet

sätt för de tolkar som vill söka asyl. Varje person som vill söka skydd i Sverige måste göra det individuellt på plats i Sverige. Det är endast Migrationsverket som kan ta emot en asylansökan.²⁷

Att vända sig till den svenska ambassaden i Kabul går inte. Ambassaden kan endast utfärda visum, men visum utfärdas inte för personer som inte har för avsikt att återvända till sitt hemland.²⁸ För de afghaner som vill komma till Sverige finns bara två möjligheter: att ljuga för ambassaden om syftet med att resa till Sverige eller att resa illegalt, något som är både riskfyllt och dyrt.

Enligt Fredrik Bengtsson, presschef på Migrationsverket är den största svårigheten för flyktingar att ta sig in i Europa, men även därefter väntar problem.²⁹ Ett antal europeiska länder samarbetar inom Schengenområdet, i syfte att avskaffa personkontroller vid de inre gränserna. Inom detta område reglerar Dublinförordningen vilket land som ska ansvara för ett asylärende.³⁰ Det innebär att flyktingar inte själva får välja i vilket av Schengenländerna som de ska söka asyl. Har en flykting rest in illegalt i ett av dessa länder kan det bli ansvarigt för asylprövningen även om det inte var i detta land som flyktingen hade

21 Dahlbom, Pär. Intervju 2013-01-07.

22 Åkesson, Torvald. Intervju 2013-01-09.

23 U.S Department of State (2012).

24 The Star (2012).

25 CBCnews Canada (2012).

26 Dawn.com (2012).

27 Migrationsverket (2013).

28 Migrationsverket (2013).

29 Bengtsson, Fredrik. Intervju 2013-01-09.

30 SFS 2005:716, kap 1, 9 § (Utlänningslag).

tänkt stanna. Flyktingar kan inte byta asylland inom Schengenområdet när asylprocessen väl har startat.³¹

En asylansökan ska göras individuellt och prövas också individuellt. Hotbilden måste vara aktuell, men ett framtida hot kan vara ett legitimt skäl till asyl. Om den asylsökande kan visa att sannolikheten är stor för att han kommer att hotas vid en återkomst till hemlandet kan han oftast erhålla flyktingstatus utan att ha blivit hotad förut.

Men för att göra gällande att så är fallet krävs det av den asylsökande att han kan visa att andra personer i liknande situation har blivit hotade, och att de personer som utför hoten känner till den asylsökandes identitet.

När en person lämnar in en asylansökan i Sverige väntar en muntlig utredning. Det innebär att personen ska lägga fram skäl till varför han anses vara förföljd eller utsatt av olika typer av trakasserier i hemlandet. Personen måste antingen bevisa sig som flykting enligt FN:s flyktingkonven-

tion, som alternativt skyddsbehövande enligt EU:s gemensamma regler, eller som övrig skyddsbehövande i enlighet med Sveriges nationella utlänningslag.³²

För att få status som flykting måste personen bevisa att de förföljelser denne blivit utsatt för går att härleda till ras, nationalitet, religiös eller politisk uppfattning, kön, sexuell läggning, eller tillhörighet till en viss samhällsgrupp. Lyckas personen göra detta på ett trovärdigt sätt återstår det att bevisa att myndigheterna i hemlandet inte kan eller vill ge beskydd mot dessa förföljelser. Därefter ska den asylsökande även bevisa att denne inte kan undkomma förföljelserna genom att byta hemvist inom sitt eget land.³³

Alternativt skyddsbehövande är den som löper stor risk att straffas med döden eller bli utsatt för tortyr i hemlandet. Det gäller också för den som löper risk att skadas på grund av en väpnad konflikt.³⁴

Övrig skyddsbehövande är en person inte kan återvända till hemlan-

det på grund av yttre eller inre väpnad konflikt eller om denne riskerar att utsättas för allvarliga övergrepp. Det kan också handla om att man på grund av en miljökatastrof inte kan återvända.³⁵

Undantagsvis kan asylsökande beviljas uppehållstillstånd för synnerligen ömmande omständigheter. Detta ges främst till ensamkommande flyktingbarn eller svårt sjuka personer.³⁶

Inget stöd finns således i lagen för att en grupp kollektivt, i förebyggande syfte och utanför Sveriges gränser, ska kunna beviljas asyl på grund av en hotfull situation som uppstått efter ett arbete utfört åt den svenska staten.

Inte heller folkrätten erbjuder någon öppning. Enligt Said Mahmoudi, professor i internationell rätt vid Stockholms Universitet får tolkarna inte någon mänsklig rättighet kränkt om de nekas garanterad asyl. Det finns ingenting i folkrätten som stödjer en särbehandling av dessa tolkar, säger han.³⁷

31 Migrationsverket (2013).

32 Migrationsverket (2013).

33 SFS 2005:716, kap 4, 1 § (Utlänningslag).

34 SFS 2005:716, kap 4, 2 § (Utlänningslag).

35 SFS 2005:716, kap 4, 2 a § (Utlänningslag).

36 Migrationsverket (2013).

37 Mahmoudi, Said. Intervju 2013-01-09.

Slutsats

Den militära insatsen i Afghanistan skulle aldrig ha kunnat utföras utan tolkarna. Därför är det av stor vikt att Sverige försäkras om att de överlever efter de svenska truppernas tillbakadragande. Vilken typ av militärt stöd Sverige kommer att ge framgent är ännu inte avgjort, men med tanke på den betydelse tolkarna har haft är det angeläget att vårda relationen med dem vars hjälp man inte klarar sig utan.

Tillskapandet av ett särskilt asylprogram för tolkar som tjänstgjort med svenska trupper är ett sätt hantera situationen. Ett sådant program kan komma att kräva en lagändring men motiveras av att Sverige bör ta sitt moraliska ansvar för dem som med livet som insats utfört ett oumbärligt arbete.

De tolkar som arbetar för Sverige mottar ständigt hot och de är själva övertygade om att de kommer att bli dödade så fort ISAF-trupperna försvinner. Även svenska officerare som arbetat med tolkarna i fält anser deras situation som mycket utsatt. Att talibanerna redan har dödat flera tolkar på grund av deras samarbete med ISAF, visar på den överhängande faran.

Sveriges och andra västländers bristande insyn i det afghanska samhällets dolda maktstrukturer gör det dessutom svårt att bedöma hur svår hotbilden faktiskt är. Den kan således vara betydligt värre än svenska myndigheter i dagsläget förstår, vilket gör att Migrationsverket kan fatta ett felaktigt beslut vid en asylansökan. Inget talar heller för att säkerhetssituationen i stort kommer att förbättras i landet.

”Den militära insatsen i Afghanistan skulle aldrig ha kunnat utföras utan tolkarna. Därför är det av stor vikt att Sverige försäkras om att de överlever efter de svenska truppernas tillbakadragande.”

Andra länder har utformat särskilda program för att ta hand om sina tolkar. Men trots att hotbilden mot de svenska tolkarna inte är mindre än vad den är för dem som arbetat för andra länder har Sveriges regering hittills inte velat ge tolkarna hjälp. Således måste tolkarna fly illegalt till Sverige för att över huvud taget ha möjlighet att söka asyl. Att även tolkarnas familjer utsätts för fara är ytterligare en aspekt att beakta.

FÖRFATTARNA:

Siri Steijer är frilansskribent och opinionsbildare med intresse för politik och samhällsfrågor.

Stefan Olsson är fil. dr i statskunskap och chef för Frivärld.

KÄLLOR

- Ahmad, Noor, tolk för svenska trupperna, Mazar-e-Sharif (ISAF). Intervju 2013-01-20.
- Arman, Hamidullah, tolk, mediesamordnare, Transition Support Team, TST MES (ISAF). Intervju 2013-01-11.
- Al Arabiya news, Taliban kill Afghans reportedly working for NATO <http://english.alarabiya.net/articles/2012/11/14/249573.html>, publicerad 2012-11-14, hämtad 2013-01-05.
- Aftonbladet (2010) Hamids sista lön betalade graven <http://mobil.aftonbladet.se/nyheter/article12611323.ab>, publicerad 2010-10-25, hämtad 2013-01-21.
- Bengtsson, Fredrik, presschef på Migrationsverket. Intervju 2013-01-09.
- CBCnews Canada, More Afghan interpreters settle in Canada <http://www.cbc.ca/news/canada/story/2012/10/07/afghan-interpreters-canada.html>, publicerad 2012-10-17, hämtad 2013-01-04.
- Crisis Group (2012) Asia Report N°236, Afghanistan: The long, hard road to the 2014 transition.
- Dahlbom, Pär, överstelöjtnant, ställföreträdande chef för insatsstabens genomförandeavdelning. Intervju 2013-01-07.
- Dawn, France, to take in Afghans in danger for working with troops <http://dawn.com/2012/12/28/france-to-take-in-afghans-in-danger-for-working-with-troops/>, publicerad 2012-12-28, hämtad 2013-01-05.
- Eriksson, Karin, pressofficer 2010-2011, Mazar-e-Sharif (ISAF),
- Giustozzi, Antonio and Reuter, Christoph, (2011) The Insurgents of the Afghan North, Afghan Analysts Network. Intervju 2013-01-20.
- Försvarsmakten, Det är på riktigt nu! de skjuter på oss! <http://www.forsvarsmakten.se/sv/Aktuellt/Nyhetsarkiv/I-varlden/Afghanistan/23680/Det-ar-pa-riktigt-nu-De-skjuter-pa-oss/>, publicerad 2012-07-03, hämtad 2013-01-03.
- Försvarsmakten, En aktivare insats i Afghanistan, <http://www.forsvarsmakten.se/sv/Aktuellt/Ovningar/Avslutade-ovningar-och-arrangemang/Folk-och-Forsvars-rikskonferens/Kommentarer-fran-konferensen/En-aktivare-insats-i-Afghanistan/>, publicerad 2010-01-18, hämtad 2013-01-04.
- Försvarsmakten, På uppdrag i oroliga Chimtal-området <http://www.forsvarsmakten.se/sv/Aktuellt/Nyhetsarkiv/I-varlden/Afghanistan/23680/Pa-uppdrag-i-oroliga-Chimtal-området/>, publicerad 2012-08-13, hämtad 2013-01-03.
- Försvarsmakten Ibland måste de få köra i diket men då är vi där med bärgningsbilen <http://www.forsvarsmakten.se/sv/Aktuellt/Nyhetsarkiv/I-varlden/Afghanistan/23680/Ibland-maste-de-fa-kora-i-diket-men-da-ar-vi-dar-med-bargningsbilen-/>, publicerad 2012-04-08, hämtad 2012-01-04.
- Försvarsmakten, Finlands patrull körde på vägbomb <http://www.forsvarsmakten.se/sv/Aktuellt/Nyhetsarkiv/I-varlden/Afghanistan/20553/Finlands-patrull-korde-pa-vagbomb/>, publicerad 2011-07-20, hämtad 2013-01-03.
- Mahmoudi, Said, professor i internationell rätt vid Stockholms Universitet. Intervju 2013-01-09.
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Svenska militära insatser, <http://www.sakerhetspolitik.se/Konflikter/Afghanistan/Sverige-och-Afghanistan/Svenska-militara-insatser/>, publicerad 2011-02-04, hämtad 2013-01-02.
- Migrationsverkets hemsida, Asylregler (2013)
- Olsson, Stefan, Afghanistan – ett nytt Somalia? http://www.folkochforsvar.se/index.php/debatt_reader/items/afghanistan-ett-nytt-somalia.html, publicerad 2012-10-19, hämtad 2013-01-12.
- Olsson, Stefan, (2011) Stabilitet i Afghanistan, en kritisk granskning av ISAF:s strategi för counterinsurgency, Totalförsvarets forskningsinstitut (foir3212).
- Political Asylum Application, Interpreters of Camp Northern Lights 2012-07, Mazar-e-Sharif, Afghanistan.
- SFS 2005:716, Utlänningslag, Justitiedepartementet L7
- Sunna, Peder, 2007 plutonchef, jägarplutonen; 2010 ställföreträdande kompanichef för Skyttekompaniet. Intervju 2013-01-09.

-
- The Australian News, Taliban kills West-friendly Afghans, <http://www.theaustralian.com.au/in-depth/middle-east-in-turmoil/taliban-kills-west-friendly-afghans/story-fn7ycml4-1226441228658>, publicerad 2012-08-02 hämtad 2013-01-04.
- The New York Times, Taliban Say They Killed 4 Afghan Interpreters, http://www.nytimes.com/2010/05/16/world/asia/16kabul.html?_r=0, publicerad 2010-05-15, hämtad 2013-01-03.
- The Star, Outcry, veterans' support make Ottawa fast-track visa for Afghan interpreter <http://www.thestar.com/news/world/article/1147872--outcry-veterans-support-make-ottawa-fast-track-visa-for-afghan-interpreter>, publicerat 2012-03-17, hämtad 2013-01-04.
- U.S department of State, Special immigrant visas (SIV) for Iraqi and Afghan Translators/Interpreters http://travel.state.gov/visa/immigrants/info/info_3738.html, publiceringsdatum: okänt, hämtad 2013-01-04.
- Åkesson, Torvald, generalsekreterare Svenska Afghanistan kommittén, intervju 2013-01-09.
- Åtgärder med anledning av Försvarsmakten undersökningskommission 2010-10-15 HKV beteckning (H/S 14 990:81554).